पकहाँ मैनपुर गाउँपालिकाको रासायनिक मल नियन्त्रण निर्देशिका, २०७७

यो निर्देशिका आवश्यक पदार्थ रासायनिक मल नियन्त्रण आदेश २०५५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी पकहाँ मैनपुर गाउँपालिकाले **"रासायनिक मल नियन्त्रण निर्देशिका २०७७"** जारी गरेको छ ।

परिच्छेद – १
प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यस निर्देशिका को नाम **"रासायनिक मल नियन्त्रण निर्देशिका, २०७७"** रहेको छ ।

(२) यो निर्देशिका पकहाँ मैनपुर गाउँकार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मितीबाट प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषाः** विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा,

(क) "गाउँपालिका" भन्नाले पकहाँ मैनपुर गाउँपालिका, पर्सा सम्झनु पर्छ ।

(ख) "निर्देशिका" भन्नाले रासायनिक मल नियन्त्रण निर्देशिका, २०७७ बुझ्नु पर्छ ।

(ख) "आदेश" भन्नाले रासायनिक मल नियन्त्रण आदेश २०५५ सम्झनु पर्दछ ।

(ग) "मन्त्रालय" भन्नाले नेपाल सरकार , कृषि तथा पशुपंछी विकास मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।

(घ) "रासायनिक मल" भन्नाले कृषि खेतीपाती कार्यमा प्रयोग हुने विरुवाको लागि आवश्यक मलखाद पदार्थ समेतलाई जनाउँछ ।

(छ) "डिलर" भन्नाले रित पुर्वक दर्ता भएका रासायनिक मल प्रत्यक्ष रुपमा बिक्री वितरण गर्ने व्यक्ति वा संस्था वा त्यस्तो व्यक्ति वा संस्थाको एजेन्ट सम्झनु पर्छ ।

(ज) "निरीक्षक" भन्नाले गाउँपालिकाले नियुक्त गरेको वा तोकिएको रासायनिक मल निरीक्षक सम्झनु पर्छ ।

(ठ) "शाखा" भन्नाले आर्थिक विकास महाशाखा अन्तर्गत कृषि तथा पशुपंछी व्यवसाय प्रवर्द्धन शाखा भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद – २
रासायनिक मल बिक्रेताहरुको दर्ता तथा नविकरण सम्बन्धि व्यवस्था

३. दर्ताको लागि आवेदन दिनुपर्ने :- (१) गाउँपालिकाभित्र रासायनिक मलको थोक तथा खुद्रा बिक्री वितरण गर्न चाहने व्यक्ति वा संस्था वा त्यस्तो एजेण्टले आफ्नो नाम दर्ता गराउन निर्देशिकाको अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा रजिष्ट्रेशन दस्तुर वापत रु. १०००।- गाउँपालिकाको राजस्व खातामा दाखिला गरेको भौचर सहित सम्बन्धित कृषि हेर्ने शाखा समक्ष निवेदन दिनुपर्नेछ ।

(२) यस अघि जिल्ला कृषि विकास कार्यालयमा दर्ता गराई सकेकाहरुले समेत यस निर्देशिका लागु भएपछि यस निर्देशिका अनुरुप दर्ता भएको मान्य हुनेछ ।

(३) रासायनिक मल बिक्रेताको दर्ताको लागि निवेदन दिने “व्यक्ति” नेपाली नागरीक र साधारण लेखपढ गर्न जान्ने हुनु पर्नेछ । निजी फर्म दर्ताको लागि एस.एल.सि. वा सो सरह मान्य हुने प्रमाण पत्र पेश गर्नु पर्नेछ ।

४. **सूचि दर्ता गर्ने** : (१) दर्ता गर्न आएका निवेदनहरु विश्लेषण गरी, गोदाम तथा भण्डारणको व्यवस्था सहि भएको नभएको हेरी ६ कार्य दिन भित्र अनुसुचि २ बमोजिमको ढाँचामा रसायनिक मल बिक्रेता प्रमाण पत्र दिनुपर्ने छ । तर दर्ता गर्न नसकिने कुनै कारणहरु भए सो व्यवहोरा खुलाई लिखित जानकारी निवेदकलाई दिनु पर्नेछ ।

(२) उक्त प्रमाणपत्रको अवधि २ बर्षको हुनेछ ।

(३) बिक्रेताहरुले रासायनिक मल सुचि दर्ता गराए पश्चात रासायनिक मल खरिद विक्री सम्बन्धमा बिक्रेता स्वयमले पैठारी कर्ता संग समन्वय राखी व्यवस्थापन गर्नुपर्ने छ । बिक्रेताहरुलाई रासायनिक मल उपलब्ध गराउने जिम्मेवारी दर्ता कार्यालयको हुने छैन ।

(४) बिक्रेताहरुले रासायनिक मलको मूल्य सूची तथा मलको विवरण (किसिम र श्रोत) सबैले देख्ने ठाउँमा टाँग्नुपर्नेछ ।

नविकरण सम्बन्धमा :- (१) बिक्रेताहरुले दर्ताको म्याद भुक्तान हुनुभन्दा पैंतिस दिन अगावै वा अन्तिम मिती सम्म रु. ५०।- नविकरण दस्तुर बापत गाउँपालिकाको राजस्व खातामा दाखिला गरी सो को रसिद भौचर सहित बिक्रेताको प्रमाणपत्र नविकरण गराउन कृषि हेर्ने शाखामा अनुसुची ३ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) नविकरणको लागि निवेदन परेमा गाउँपालिकाले बिक्रेताले देहायका शर्तहरु पालना गरेको अवस्थामा ७ कार्य दिनभित्र बिक्रेताको प्रमाणपत्र नविकरण गरी दिनुपर्नेछ ।

(३) नविकरणको अवधि २ बर्षको हुनेछ ।

(४) तोकिएको म्याद भित्र नविकरण नगराएमा बिक्रेताले प्रमाणपत्रको अवधि समाप्त भएको मितिले ३० दिनभित्र नविकरण गराउन चाहेमा नविकरण दस्तुर बापत रु. २०० रुपैया राजश्व दाखिला गरी सो को भौचर सहित अनुसुची ३ बमोजिमको ढाँचामा कृषि शाखा समक्ष निवेदन दिनु पर्ने छ तर यदि ३० दिन पश्चात नविकरण गराउन आएमा पहिलो १ वर्ष सम्मको लागि रु ५०० रुपैया जरिवाना र त्यसपछी जति भएतापनी प्रत्येक वर्षका लागि रु. १००० का दरले जरिवाना र नविकरण दस्तुर रु.२०० रुपैया समेत राजश्व दाखिला गरी सो को भौचर सहित अनुसूची ३ वमोजिमको ढाँचामा गाउँपालिकाको कृषि हेर्ने शाखा समक्ष निवेदन पेश गर्नुपर्ने छ ।

(५) नविकरणका लागि निवेदन दिने बिक्रेताहरुले दर्ताको प्रमाणपत्रको अवधि समाप्त भएपछि पुन: नविकरण नभएसम्म रासायनिक मल बिक्री वितरण गर्न पाईने छैन ।

६. **रासायनिक मलको कारोबारको स्थिति पेश गर्नुपर्ने** :- (१) बिक्रेताले रासायनिक मल विक्री गर्ने दिन तथा समय खुलेको कार्यतालिका वडा कार्यालयमा पेश गरी विक्री स्थानमा समेत टाँस गर्नु पर्ने छ ।

(२) पकहाँ मैनपुर गाउँपालिकामा दर्ता भएका सबै बिक्रेताहरुले आ-आफ्नो मासिक कारोबारको स्थिति अनुसूची-४ बमोजिमको ढाँचामा सम्वन्धित कृषि तथा पशुपक्षिं व्यवसाय प्रवर्द्धन शाखा समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

७. **दर्ता खारेजी** :- (१) न्यूनस्तरको रासायनिक मल बिक्री वितरण गरेको लिखित गुनासो वा कम गुणस्तरको मल विक्री वितरण गरेको पाएमा निरिक्षकले बिक्रेताको दर्ता खारेजीको लागि गाउँपालिकाको कृषि हेर्ने शाखा समक्ष प्रतिवेदन पेश गनुपर्नेछ । दर्ता खारेजीको सम्बन्धमा निर्णय गर्नु अघाडी बिक्रेतालाई आफ्नो स्पष्टीकरण दिने अवसर प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद – ३
रासायनिक मल निरिक्षक सम्बन्धि व्यवस्था

८. **निरीक्षक नियुक्त गर्न वा तोक्न सक्ने :** (१) रासायनिक मलको व्यवस्थाको नियमित अनुगमन गरी गुणस्तरयुक्त रासायनिक मल किसानलाई उपलब्ध गराउने कार्यमा सघाउ पुऱ्याउन गाउँपालिकाले आवश्यकता अनुसार निरीक्षक नियुक्त गर्न वा कुनै कर्मचारीलाई निरीक्षकको काम गर्ने गरी तोक्न सक्नेछ ।

९. **निरीक्षकको काम, कर्तव्य र अधिकार :** रासायनिक मलको व्यवस्थाको नियमित अनुगमन गरी गुणस्तरयुक्त रासायनिक मल किसानलाई उपलब्ध गराउने प्रयोजनको लागि निरीक्षकको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) कुनै व्यक्ति वा संस्था वा त्यस्तो व्यक्ति वा संस्थाको एजेन्टले यस निर्देशिकाको विपरीत कुनै काम कारवाही गरेको छ भन्ने उजुरी वा सूचना प्राप्त भएमा त्यसको छानविन गर्ने ।

(ख) रासायनिक मलको गुणस्तरको विषयका कही कतैबाट उजुर बाजुर परेमा त्यसको ल्याव जाँच गराई आवश्यक अनुसन्धान गराई प्रतिवेदन पेश गरी आवश्यक कारवाही अगाडी बढाईने छ।

परिच्छेद – ४
विविध

१०. आवश्यक प्रक्रिया :

(१) रासायनिक मल कारोवार गर्न कृषि सहकारी दर्ता भई २ वटा आर्थिक वर्ष पुरा गरी नाफामा रहेको कृषि सहकारीहरु हुनुपर्ने छ ।

(२) सहकारीको सम्पूर्ण सदस्यहरुबाट निर्णय गराउनु पर्ने छ ।

(३) चालु आ.ब. को कर चुक्ता प्रमाण हुनु पर्ने छ ।

(४) प्यान नम्बर अनिवार्य पेश गर्नु पर्ने छ ।

(५) सम्वन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस पेश गर्नु पर्ने छ ।

(६) तोकिएको राजश्व रकम तिरेको रसिद पेश गर्नु पर्ने छ ।

(७) अन्य आवश्यक कागकाजहरु कृषि शाखाले भने बमोजिम संलग्न गर्नु पर्न छ ।

पकहाँ मैनपुर गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय पकहाँ मैनपुर, पर्सा २ नं. प्रदेश, नेपाल २०७३

अनुसूची-१

रासायनिक मल बिक्री वितरणको लागि दर्ता गर्न गाउँपालिकामा पेश गर्नुपर्ने निवेदन र विवरणको ढाँचा

मिति :...............

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत ज्यू,
वी.म.न.पा. पर्सा ।

बिषय : रासायनिक मल बिक्रेताहरुको सूचीमा दर्ता गराई पाउँ भन्ने बारे ।

मैले/मेरो फर्म/संस्थाले हाल यस जिल्लामा रासायनिक मल खरिद बिक्री कार्य गर्दै आएको/शुरु गर्ने भएको हुँदा संलग्न विवरणहरु सहित रासायनिक मल बिक्रेताको रजिष्ट्रेशनका लागि अनुरोध गर्दछु ।

निवेदक,
नाम :
सहि :

रासायनिक मलको थोक तथा खुद्रा बिक्री वितरण गर्न चाहने व्यक्ति वा संस्था वा त्यस्तो व्यक्ति वा संस्थाको एजेण्टले आफ्नो नाम दर्ता गराउनका लागि विवरण गर्नुपर्ने फारमको ढाँचा

१	फर्म वा संस्थाको नाम :	
२	स्थापना मिति :	
३	प्रोपाईटर वा प्रमुख व्यक्तिको नाम (अध्यक्ष, प्रबन्धकं आदि)	
४	नागरिकता व्यक्तिको हकमा	
५	संस्था रहेको ठेगाना	जिल्ला, गाउँ वा टोलको नाम, वडा नं.: गा.वि.स./न.पा.
६	संस्थाको किसिम (चिन्ह लगाउने)	निजि/साझेदारी/अर्धसरकारी/सरकारी
७	रासायनिक मल बिक्री वितरण शुरु गरेको बर्ष/मिति	
८	यस अघि कुनै सरकारी निकायमा पहिले रजिष्ट्रेशन (दर्ता) गराएको भए, त्यसको	क) दर्ता मिति : ख) दर्ता गर्ने कार्यालयको नाम : ग) दर्ता नम्बर : घ) कारोबारको किसिम :
९	कारोबारको किसिम (हालको) चिन्ह लगाउने	क) रासायनिक मल मात्र ख) रासायनिक मल र बाली संरक्षण बिषादी ग)रासायनिक मल, बाली संरक्षण बिषादी र कृषि औजार
१०	गोदाम व्यवस्था	भए/नभएको
११	हाल बिक्री वितरण गर्ने गरेको रासायनिक मलहरुको नाम (चिन्ह लगाउने)	(क) यूरिया (ख) डि.ए.पी. (ग) पोटास (घ) एमोनियम सल्फेट (ङ) अन्य कुनै भए त्यस्को नाम दिने
१२	हाल रासायनिक मलहरु कहाँबाट र कोबाट खरिद गरी ल्याउने गर्नु भएको छ । नाम र ठेगाना	

निवेदकको नाम :
दस्तखत : मिति :

पकहाँ मैनपुर गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
पकहाँ मैनपुर, पर्सा
२ नं. प्रदेश, नेपाल
२०७३

अनुसूची-२
रसायनिक मल बिक्रेता प्रमाण पत्र नमुना
पकहाँ मैनपुर गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
पकहाँ मैनपुर, पर्सा
कृषि विकास शाखा
प्रदेश नं. २ नेपाल
२०७४

पत्र संख्या :
चलानी नम्वर :

मिती :

विषय : रासायनिक मल विक्रेताको सूचि दर्ता गरिएको ।

श्री ....
....

तपाईले यस कार्यालयमा रासायनिक मल बिक्रेताको सूचिमा दर्ता गर्नका लागि मिती २०   /   / मा दिनु भएको निवेदन अनुसार यस महागाउँपालिकाको रासायनिक मलको विक्रेताहरुको सूचिमा प्रचलित नियम कानुनको परिधि भित्र रही आधिकारीक श्रोतबाट मात्र रासायनिक मलको कारोवार गर्ने शर्तमा तपाईको/त्यस फर्म/संस्थाको नाम समावेश गरिएको व्यवहोरा सहर्ष जानकारी गराउँदछौ ।

यसै साथ संलग्न ढाँचा बमोजिमको आफनो कारोवारको मासिक प्रगति स्थिती यस कार्यालयमा पेश गर्नु हुन अनुरोध गरिन्छ ।

....
कृषि शाखा प्रमुख

....
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

(यसैको पछाडि पट्टी पानामा)

नविकरण सम्बन्धमा

फर्म/संस्था/व्यक्तिको नाम ....

नविकरण गरेको मिती	म्याद पुग्ने मिती	नविकरण गर्ने अधिकृतको सहि	कार्यालयको छाँप	कौफियत

पकहाँ मैनपुर, गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
पकहाँ मैनपुर, पर्सा
२ नं. प्रदेश, नेपाल
२०७३

अनुसूची-३

रासायनिक मल बिक्रेताहरुले नविकरणको लागि पेश गर्नुपर्ने निवेदन र विवरण ढाँचा

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत ज्यू ,
पकहाँ मैनपुर गाउँकार्यपालिका को कार्यालय,
पकहाँ मैनपुर, पर्सा

विषय : नविकरण गरी पाउँ ।

मैले/मेरो फर्म/संस्थाले हाल यस जिल्लामा रासायनिक मल बिक्रेताको रुपमा त्यस कार्यालयमा मिति............ मा दर्ता भई कारोबार गर्दै आएको हुँदा संलग्न विवरणहरु सहित नविकरणको लागि अनुरोध गर्दछु ।

निवेदक
नाम :
सहि :

रासायनिक मल बिक्रेताको नविकरणका लागि पेश गर्नु पर्ने विवरण

१	फर्म वा संस्थाको नाम :	
२	दर्ता नं. र मिति :	
३	प्रोपाईटर वा प्रमुख व्यक्तिको नाम (अध्यक्ष, प्रबन्धक आदि)	
४	संस्था रहेको ठाउँको ठेगाना	जिल्ला, गाउँ वा टोलको नाम, वडा नं.: गा.वि.स./न.पा.
५	संस्थाको किसिम (चिन्ह लगाउने)	निजि/साझेदारी/अर्धसरकारी/सरकारी
६	कारोबारको किसिम (हालको) चिन्ह लगाउने	क) रासायनिक मल मात्र ख) रासायनिक मल र बाली संरक्षण बिषादी ग) रासायनिक मल, बाली संरक्षण बिषादी र कृषि औजार घ) रासायनिक मल, बाली संरक्षण बिषादी र किराना सामान समेत
७	प्रगति प्रतिवेदन नियमित तथा समयमा पठाउने गरे/नगरेको	
८	न्यून गुणस्तरको रासायनिक मल बिक्री वितरण गरेको सम्बन्धमा कुनै प्रकारको स्पष्टीकरण तथा कार्यबाहीमा परे/नपरेको	
९	गोदाम व्यवस्था	भए/नभएको
११	हाल बिक्री वितरण गर्ने गरेका रासायनिक मलहरुको नाम (चिन्ह लगाउने)	(क) यूरिया (ख) डि.ए.पी. (ग) पोटास (घ) एमोनियम सल्फेट (ङ) अन्य कुनै भए त्यस्को नाम दिने
१२	हाल रासायनिक मलहरु कहाँबाट र कोबाट खरिद गरी ल्याउने गर्नु भएको छ । नाम र ठेगाना	

निवेदकको नाम
दस्तखत
मिति

पकहाँ मैनपुर गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय पकहाँ मैनपुर, पर्सा २ नं. प्रदेश, नेपाल २०७३

अनुसूची-४

बिक्रेताहरुले पेश गर्नुपर्ने रासायनिक मल कारोबारको मासिक प्रगति प्रतिवेदनको ढाँचा

जिल्ला :.....................................
बिक्रेता/संस्थाको नाम :
ठेगाना :

क.सं.	विवरण	परिमाण संख्या ५० के.जी. बोरा	कैफियत
१.	गत महिनाको मौज्दात		
	१.१ यूरिया		
	१.२ डि.ए.पी.		
	१.३ पोटास		
	१.४ अन्य		
२.	यस महिनाको खरिद		कुन संस्था/व्यक्तिबाट खरिद गरेको हो खुलाउने
	२.१ यूरिया		
	२.२ डि.ए.पी.		
	२.३ पोटास		
	२.४ अन्य		
३.	यस महिनाको बिक्री		
	३.१ यूरिया		
	३.२ डि.ए.पी.		
	३.३ पोटास		
	३.४ अन्य		
४.	मौज्दात		
	४.१ यूरिया		
	४.२ डि.ए.पी.		
	४.३ पोटास		
	४.४ अन्य		
५.	बिक्री मूल्य		
	५.१ यूरिया		
	५.२ डि.ए.पी.		
	५.३ पोटास		
	५.४ अन्य		

पेश गर्नेको नाम र दस्तखत :

पकहाँ मैनपुर गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
पकहाँ मैनपुर, पर्सा
२ नं. प्रदेश, नेपाल
२०७३